

Programma ambitie 3:
Voorkomen en vroegtijdig verhelpen
van problemen

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Ambitie en thema's.....	4
3. Huidige stand van zaken en lopende initiatieven	6
4. Het programma	8
5. Maatschappelijke impact (meten is weten)	15
6. De programma-/projectorganisatie.....	17
7. Meerjarenplanning	19
8. Middelen	20
9. Randvoorwaarden en risico's	22

1. Inleiding

De komende jaren staat het Sociaal Domein voor een aantal complexe vraagstukken die een integrale en gezamenlijke aanpak vereisen. Om deze uitdagingen effectief het hoofd te bieden, is kennis, expertise en capaciteit van diverse partners binnen en buiten het Sociaal Domein noodzakelijk. Geen enkele partij of gemeente kan deze opgave alleen realiseren.

In de Regiovisie Sociaal Domein Kop van Noord-Holland 2024-2029 zijn de uitdagingen omgezet naar acht ambities. Deze ambities zijn in samenwerking met een brede vertegenwoordiging van maatschappelijke partners opgesteld en kunnen daardoor rekenen op breed draagvlak binnen de regio.

De Regiovisie is gelaagd opgebouwd: allereerst wordt ingezet op het versterken van een solide basis voor alle inwoners (ambitie één en twee). Wanneer deze basis onder druk komt te staan, ligt de focus op het ondersteunen van inwoners bij het zelf, en/of samen met personen uit de directe omgeving, vinden van oplossingen (ambitie drie en vier). We zijn hierbij gericht op het creëren en behouden van een veilige en gezonde leefomgeving in alle levensfasen (ambitie vijf), die altijd van goede kwaliteit is (ambitie zes). Tot slot wordt gezorgd voor de juiste randvoorwaarden om deze ambities mogelijk te maken (ambitie zeven en acht).

Van september 2024 tot april 2025 zijn door de Sociaal Domein partners, onder regie van de regiogemeenten de eerste zes ambities vertaald in programma's. In de programma's zijn doelstellingen geformuleerd, concrete projecten benoemt en weggezet in een planning. Hierbij is aansluiting gezocht en gelegd met bestaande initiatieven en projecten in de regio (onder andere IZA-transformatieplannen en de hervormingsagenda Jeugd).

Beperkt beschikbare ambtelijke capaciteit heeft ertoe geleid dat er voor de ambities zeven en acht nog geen programma's zijn opgesteld. Verwacht wordt dat deze in het najaar van 2025 beschikbaar komen. Wel is er voor de randvoorwaarde 'Toegang en lokale teams' een programma opgesteld.

De zeven programma's vormen tezamen het Programmaplan Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029. De projecten die in de programma's zijn opgenomen worden de komende jaren op regionaal niveau in de Kop van Noord-Holland uitgevoerd.

Dit document bevat het programmaplan voor ambitie 3: **Voorkomen en vroegtijdig verhelpen van problemen.**

2. Ambitie en thema's

Voorkomen en vroegtijdig verhelpen van problemen: we streven ernaar om inwoners te helpen bij het voorkomen van problemen en, als er problemen ontstaan, die zo snel mogelijk te verhelpen. Dit doen we door het versterken van de sociale basis en het verbeteren van preventie en vroeg signalering.

Bij de verdere uitwerking van deze ambitie hanteren we het gedachtegoed van Positieve Gezondheid als basis. Deze brede benadering helpt inwoners om met uitdagingen om te gaan en regie te voeren over hun leven. Het biedt partners een gedeelde taal en zorgt voor samenhang in aanpak.

Bij deze ambitie werken we vanuit twee thema's. De twee thema's hangen nauw samen en versterken elkaar. De twee thema's:

1. Versterken van de sociale basis
2. Preventie en vroegsignalering

Hieronder lichten we de thema's kort toe.

Thema 1: Versterken van de sociale basis: Inwoners ontmoeten elkaar en zien naar elkaar om. Door ontmoetingen tussen inwoners te faciliteren dragen we bij aan het versterken van het netwerk van de inwoner en kunnen problemen voorkomen worden. We versterken de sociale basis door initiatieven uit wijken/woonkernen te stimuleren, laagdrempelige ontmoetingsplekken te creëren, vrijwilligerswerk te bevorderen en ruimte te maken voor innovatieve initiatieven uit de woonkern/wijk (Regiovisie sociaal domein). Deze sociale interacties dragen bij aan meerdere dimensies van Positieve Gezondheid, zoals 'meedoen', 'kwaliteit van leven' en 'zingeving'.

De regiogemeenten kennen verschillende voorzieningen, zoals buurtkamers, wijkcentra, kindcentra, scholen, bibliotheken en sportclubs, waar initiatieven plaatsvinden die bijdragen aan de sociale basis. Denk aan taalcafés in bibliotheken, inloopochtenden in buurtkamers, sportactiviteiten voor kwetsbare groepen en ouder-kindbijeenkomsten in kindcentra. Deze initiatieven spelen een belangrijke rol in het samenbrengen van inwoners en het versterken van sociale netwerken.

Momenteel zijn veel initiatieven gericht op een beperkt aantal activiteiten en doelgroepen, en is de samenwerking tussen de voorzieningen beperkt of soms zelfs afwezig. Door te kijken hoe het activiteiten aanbod kan worden verrijkt, door de bestaande initiatieven beter met elkaar te verbinden en te borgen dat deze toegankelijk zijn voor alle inwoners, versterken we de sociale basis.

Concreet hebben we voor dit thema de volgende doelstellingen geformuleerd:

- *Iedere wijk of woonkern heeft een plek waar inwoners elkaar laagdrempelig voor uiteenlopende activiteiten kunnen ontmoeten en hun ideeën kunnen delen en vragen kunnen stellen. Inwoners weten deze ontmoetingsplek te vinden.*
- *Inwoners kunnen veerkrachtig omgaan met tegenslagen, voeren zelf regie bij het werken aan oplossingen en maken hierbij gebruik van (belangrijke) personen uit hun omgeving.*

Thema 2: Preventie en vroegsignalering: We hebben, door de aanwezigheid van vrijwilligers en professionals in en rond de ontmoetingsplekken, voelsprietten in de wijken/woonkernen. We zetten in op voorlichting en preventieve interventies. We werken outreachend, door aanwezig en zichtbaar te zijn op de ontmoetingsplekken in de wijken/woonkernen, op scholen, bij verenigingen en andere plaatsen waar mensen samenkomen maar ook door inwoners proactief te benaderen. We benaderen signalering vanuit het brede perspectief van Positieve Gezondheid, met aandacht voor alle levensgebieden die van invloed zijn op

het dagelijks functioneren en welbevinden.

In wijkcentra, buurtkamers, kindcentra, scholen, bibliotheken en sportclubs, worden signalen van zorg rond inwoners opgevangen. Lang niet altijd is duidelijk waar men met die signalen terecht kan. Ook is het soms onduidelijk wie er regie voert en is men onzeker over of informatie wel mag worden gedeeld. Gemeenten en organisaties werken nog te versnipperd, waardoor kansen op vroegsignalering onbenut blijven. Ook de informatievoorziening kan beter; inwoners ervaren versnipperde en ontoegankelijke informatie, waardoor hulp te laat komt.

Door een betere samenwerking, een laagdrempelige signaleringsstructuur en heldere regieafspraken, kunnen problemen eerder worden herkend en opgepakt.

Concreet hebben we voor dit thema de volgende doelstellingen geformuleerd:

- *'In wijken en woonkernen worden signalen van individuele inwoners en groepen inwonersesignaleerd en opgepakt.*
- *Inwoners krijgen informatie aangeboden over diverse vraagstukken. De informatie wordt op een actieve en toegankelijke manier aangeboden'.*

3. Huidige stand van zaken en lopende initiatieven

We zijn in onze regio ambitieus. We willen de ondersteuning en voorzieningen voor onze inwoners verder versterken. We bouwen voort op een sterke basis. De afgelopen jaren is er met waardevolle initiatieven en goed lopende voorzieningen als resultaat al veel bereikt. Tegelijkertijd blijven we kritisch kijken naar wat aanvullend nodig is, welke ontwikkelingen een verdere doorontwikkeling vragen en welke succesvolle aanpakken breder in de regio inzetbaar zijn. Daarnaast vragen landelijke en (boven)regionale opgaven veel van onze regio.

Per ambitie zijn lopende programma's en projecten geïnventariseerd en kritisch beoordeeld. We hebben geanalyseerd wat er nodig is om de per thema van een ambitie gestelde doelstellingen te behalen. Geconstateerd is dat er:

- *Overlap is tussen projecten:* Verschillende initiatieven richten zich op vergelijkbare doelgroepen of problematieken. Door deze te bundelen, kunnen ze effectiever en efficiënter worden ingezet.
- *Doorontwikkelingskansen zijn:* Sommige projecten hebben potentie om verder te worden opgeschaald of aangepast om een bredere impact te realiseren.
- *Gebrek aan regionale dekking is:* Bepaalde initiatieven zijn waardevol maar nog niet in de hele regio beschikbaar. Uitbreiding kan bijdragen aan een meer inclusieve en gelijkwaardige ondersteuning.
- *Leemtes zijn in het aanbod:* Op sommige gebieden is er nog geen passend aanbod. Dit vraagt om de ontwikkeling van nieuwe interventies en samenwerkingsvormen.

Per thema geven we hieronder aan welke maatschappelijke en/of landelijke en/of regionale ontwikkelingen van relevant zijn. Een aantal van de ontwikkelingen is voor alle thema's van toepassing.

Beleid zoals de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en Gezin en het Integraal Zorgakkoord (IZA) stimuleren een preventieve aanpak en sluiten nauw aan op onze ambities. Specifiek voor deze ambitie vertaalt zich dit onder andere in de Regionale Onderwijs- en Zorgagenda en het programma Voortijdig Schoolverlaten (VSV), die gericht zijn op een inclusieve onderwijsomgeving en het voorkomen van uitval. Deze landelijke en regionale ontwikkelingen vormen de kaders waarbinnen wij onze aanpak verder concretiseren. Door onze lokale initiatieven hierop af te stemmen en te versterken, creëren we een samenhangend en toekomstbestendig sociaal domein in de Kop van Noord-Holland.

Thema 1: Versterken van de sociale basis

De regio kent verschillende initiatieven die bijdragen aan het versterken van de sociale basis. Alle uit de programmaplannen dragen op een manier bij aan het versterken van de sociale basis, zoals ook de activiteiten die bijdragen aan het creëren van een sterk eigen netwerk (ambitie 4) en tijdige en beschikbare ondersteuning (ambitie 6). Als het gaat om de laagdrempelige ontmoetingsplekken, geldt ook dat er al verschillende projecten lopen. Concrete projecten zijn onder andere de wijksteunpunten, buurtkamers en het Trefpunt, waar inwoners laagdrempelig terechtkunnen voor sociale contacten, ondersteuning en activiteiten. Deze initiatieven versterken het sociale netwerk en helpen bij het voorkomen van problemen door vroegtijdige signalering.

Thema 2: Preventie en vroegsignalering

Ook voor preventie en vroegsignalering lopen er verschillende initiatieven in de regio. Dit gaat bijvoorbeeld om:

- Welzijn op Recept helpt inwoners via huisartsen en eerstelijnszorgverleners bij sociale en mentale problemen door hen door te verwijzen naar welzijnsactiviteiten.
- De ontwikkeling van het Regionaal Werk Centrum (RWC) heeft als doel werkenden, werkzoekenden en werkgevers via één toegang de ondersteuning te bieden die zij nodig hebben.
- Het regionale programma Voortijdig Schoolverlaten (VSV) richt zich op vroegtijdige signalering van risico's en begeleiding van jongeren naar onderwijs of werk.
- Financieel Fit Den Helder is een samenwerkingsverband van twaalf lokale organisaties, waaronder de gemeente Den Helder, woningstichting en Rabobank. Het initiatief richt zich op het bestrijden van armoede en het bevorderen van financiële zelfredzaamheid onder inwoners

Door betere samenhang en samenwerking tussen de zowel lokale als regionale initiatieven kan de impact van preventie en vroegsignalering verder worden vergroot. Hiermee zetten win in op het voorkomen van zorgvragen en dragen we bij aan het toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg.

4. Het programma

In de zomer van 2024 is aan de Sociaal Domein partners gevraagd om, per ambitie van de Regiovisie, aan te geven of zij bij wilden dragen aan het opstellen van de programma's. Per ambitie is vervolgens een coalitie gevormd die onder regie van een programmamanager aan de slag is gegaan. Deze coalities hebben lopende programma's en projecten rond een ambitie geïnventariseerd en geanalyseerd. Wat gaat er goed? Waar liggen verbeterkansen? Waar zitten lacunes?

Daarna hebben de sociaal domein partners op basis van de analyse (ieder voor zich) projectvoorstellen aangeleverd. In de coalities zijn alle voorstellen vervolgens kritisch bekeken (onder andere op de impact voor inwoners en de haalbaarheid) en is gekomen tot een selectie van drie projecten die een plek hebben gekregen in dit programma. Niet alle voorgestelde projecten zijn dus opgenomen in het programma. Dit betekent niet dat deze projecten niet uitgevoerd kunnen worden, maar dat zij (op dit moment) buiten de scope van dit programma vallen. Jaarlijks wordt geëvalueerd wat de voortgang is ten aanzien van de doelstellingen en of het wenselijk of nodig is om nieuwe projecten te starten. Hiervoor wordt teruggegrepen naar het overzicht met kansrijke projecten zoals aangeleverd door de coalitiepartners.

Hieronder worden de drie geselecteerde projecten die we gaan uitvoeren om tot realisatie van de ambitie te komen toegelicht.

Project 3a: Het Huis van De Kop

Aanleiding

In de Kop is een breed scala aan ontmoetingsplekken te vinden; wijksteunpunten, buurtkamers, kind centra, scholen, bibliotheken en het jongerenpunt. Deze ontmoetingsplekken spelen een sleutelrol in het versterken van de sociale basis. Inwoners komen hier om te ontspannen, een kop koffie te drinken en kunnen hier in gesprek gaan over allerlei onderwerpen. Het ontmoeten van anderen versterkt het sociale netwerk van mensen en dat op zichzelf draagt al bijdraagt aan het vroegtijdig voorkomen of verhelpen van problemen.

Er zijn dus al veel ontmoetingsplekken maar nog niet in iedere wijk of woonkern. Ook verschillen de ontmoetingsplekken van elkaar. De voorzieningen zijn veelal gericht op een beperkt aantal activiteiten en doelgroepen. Ook is de samenwerking met andere voorzieningen/organisaties vaak beperkt en soms zelfs afwezig.

Doel

Het doel van het project 'Het Huis van de Kop'¹ is om ervoor te zorgen dat iedere wijk of woonkern in de regio beschikt over een laagdrempelige ontmoetingsplek waar inwoners terecht kunnen voor sociale contacten, activiteiten en ondersteuning. Dit vraagt om het versterken van bestaande ontmoetingsplekken en het (waar nodig) organiseren van nieuwe ontmoetingsplekken in wijken/woonkernen waar nu nog geen ontmoetingsplek is. De ontmoetingsplek is toegankelijk voor alle inwoners en sluit optimaal aan bij de behoefte van de inwoners uit de wijk/woonkern. De ontmoetingsplekken zijn inclusief en vormen ook een plek van waaruit sociaal domein partners (professionals en vrijwilligers) hun werk verrichten.

Dit project draagt bij aan het behalen van alle doelstellingen zoals deze voor ambitie drie zijn vastgesteld. Op de ontmoetingsplekken kunnen inwoners hun sociale netwerk versterken waardoor zij, samen met de mensen uit hun directe omgeving problemen kunnen oplossen

¹ De projectnaam 'Het Huis van De Kop' kan worden gebruikt als naam voor de ontmoetingsplek in de wijk/woonkern waarbij 'De Kop' dan vervangen wordt door de naam van de wijk/woonkern.

en daardoor beter in staat zijn om zelf regie te voeren bij het werken aan oplossingen. Op de ontmoetingsplekken kunnen signalen van individuele inwoners en groepen gesignaleerd en opgepakt worden en krijgen inwoners actief informatie aangeboden over diverse onderwerpen of vraagstukken. De ontmoetingsplek speelt daarmee een centrale rol bij de realisatie van bijna alle ambities van de Regiovisie.

Stappenplan

Om het doel te bereiken zullen de volgende stappen worden gezet:

1. Inventariseren en analyseren aan welke criteria een goede ontmoetingsplek moet voldoen. Hiervoor wordt input opgehaald bij inwoners, sociaal domein partners en wordt gekeken naar best practices lokaal, regionaal en elders.
2. Inventarisatie van de huidige ontmoetingsplekken (waar bevinden zij zich?) en inventarisatie van waar nog geen ontmoetingsplek is maar dit wel gewenst zou zijn.
3. Ontwikkelen van een concept normenkader voor een ontmoetingsplek op basis van de criteria.
4. Opstarten van een pilot waarin in een aantal wijken/woonkernen de ontmoetingsplekken conform het concept normenkader worden versterkt/ingericht.
5. Evalueren of het concept normenkader toereikend is en definitief vaststellen van het normenkader.
6. Het opstellen van een implementatieplan
7. Besluitvorming vanuit de regiogemeenten over het normenkader
8. Implementatie: Het breed versterken/inrichten van alle ontmoetingsplekken in de regio volgens het vastgestelde normenkader.

Aandachtspunten

- De gemeentelijke beleidskaders en landelijke regelgeving (o.a. WMO, Participatiewet) maar ook bijvoorbeeld de Privacywetgeving zijn kaderstellend bij de inrichting van de ontmoetingsplekken.
- Het, in iedere wijk/woonkern organiseren van een ontmoetingsplek brengt kosten met zich mee (o.a. huisvesting, beheer en activiteiten). Het moet aannemelijk worden gemaakt dat de beschikbaarheid van een ontmoetingsplek bijdraagt aan maatschappelijke participatie van inwoners en een reductie van kosten (bijvoorbeeld op het gebied van specialistische hulp). Er dient optimaal gebruik te worden gemaakt van bestaande voorzieningen en de vrijwillige inzet en betrokkenheid van de inwoners vormt een cruciale succesbepalende factor.
- Een Huis van is alleen succesvol als het aansluit bij de behoeften van inwoners en zij weten wat ze daar kunnen verwachten. Daarnaast is het essentieel dat gemeenten en wijkteams deze ontmoetingsplek actief benutten, een duidelijke verwijzingsrol vervullen en het belang ervan onderschrijven.
- Professionals moeten leren organisatieoverstijgend en vanuit een netwerk te handelen, met focus op samenwerking over domeinen heen.

Benodigde kennis en kunde

Voor dit project is de inzet van kennis en kunde van (sleutel-)inwoners en van veel sociaal domein partners nodig: welzijnsorganisaties, onderwijsinstellingen en kinderopvang, vrijwilligersnetwerken, buurtinitiatieven, dorpsraden, buurtverenigingen, sportclubs, gezondheidspartners maar ook partners die beschikken over fysieke ruimtes waarbinnen een ontmoetingsplek georganiseerd kan worden.

Tijdspad

Voor het uitvoeren van de stappen wordt uitgegaan van de volgende doorlooptijden. In de praktijk geldt dat deze stappen ook gelijktijdig kunnen lopen.

Stap	Doorlooptijd
1. Inventarisatie van de criteria	2 maanden
2. Inventarisatie van de bestaande ontmoetingsplekken	2 maand
3. Ontwikkelen concept normenkader	3 maanden
4. Opstarten pilot	6 maanden
5. Evalueren	2 maanden
6. Opstellen implementatieplan	3 maanden
7. Besluitvorming	2 maanden
8. Implementatie	< 12 maanden

Project 3b: de Kop in Beeld

Aanleiding

Buurtbewoners, vrijwilligers en andere sleutelfiguren maar ook scholen, kinderopvang, sportverenigingen en welzijnsorganisaties spelen een belangrijke rol bij het signaleren van kansen, problemen en ontwikkelingen. Dit betreft zowel individuele signalen (bijvoorbeeld rond een specifieke inwoner) als collectieve signalen (ontwikkelingen op wijk- of buurniveau).

Op dit moment is er echter nog geen sprake van een goed afgestemd en effectief netwerk waarin signalen structureel worden opgehaald en gedeeld. Hierdoor blijven kansen om preventief te handelen soms onbenut terwijl veel signalen al in een vroeg stadium binnen de eigen omgeving kunnen worden opgepakt waardoor er geen professionele ondersteuning nodig is.

Daarnaast is het onduidelijk hoe signalen nu worden verwerkt, welke methoden hierbij worden gebruikt en welke vormen van samenwerking effectief zijn. Het ontbreekt aan een uniforme en toegankelijke werkwijze waarin iedereen, van vrijwilliger tot professional, weet hoe te handelen.

Daarbij is juist de samenwerking tussen verschillende disciplines en rollen – interprofessioneel samenwerken – essentieel om signalen goed te kunnen duiden en erop te kunnen handelen.

Doel

Het doel van *De Kop in Beeld*² is om in iedere wijk/woonkern een sterke en preventieve signaleringsstructuur te ontwikkelen waarin inwoners, vrijwilligers en professionals vanuit verschillende disciplines en rollen samen individuele én collectieve signalen tijdig ophalen, delen en opvolgen.

Dit project draagt bij aan het behalen van alle doelstellingen zoals deze voor ambitie drie zijn vastgesteld. Door een structureel netwerk te organiseren, ontstaat beter zicht op wat er speelt binnen de wijk of woonkern en kunnen inwoners en organisaties hierop inspelen. Signalen worden sneller herkend en opgepakt, waardoor kansen en behoeften eerder zichtbaar worden en escalatie kan worden voorkomen. Inwoners en vrijwilligers worden ondersteund in hun rol om signalen bespreekbaar te maken.

Stappenplan

Om het doel te bereiken worden de volgende stappen gezet:

² *De Kop in Beeld* kan worden aangepast naar [naam van wijk/woonkern] in Beeld, zodat de benaming aansluit bij de lokale context.

1. Inventariseren van bestaande signaleringsstructuren en knelpunten: in kaart brengen van huidige werkwijzen, betrokken partijen en bestaande samenwerking; analyseren van hiaten en knelpunten; meenemen van best practices uit andere regio's.
2. Ontwikkelen van een laagdrempelige signaleringsaanpak: opstellen van een helder stappenplan voor signalering en opvolging inclusief rollen, verantwoordelijkheden en registratie
3. Opstarten van een pilot om de nieuwe aanpak te toetsen. (Training en voorlichting aan betrokkenen maakt onderdeel uit van de pilot.
4. Evaluatie en bijsturing van de signaleringsaanpak: beoordelen van de effectiviteit en waar nodig verbeteren.
5. Het opstellen van een implementatieplan
6. Besluitvorming vanuit de regiogemeenten over de signaleringsstructuur
7. Implementatie: Het breed versterken/inrichten van de bestaande wijk-/woonkergerichte signaleringsstructuur aan de hand van de vastgestelde signaleringsstructuur.

Aandachtspunten

- Het project moet aansluiten bij bestaande gemeentelijke en landelijke kaders, zoals het Jeugdbeleid en de Wmo. Daarnaast moet het voldoen aan privacywetgeving (AVG)..
- Het signaleringsmodel moet eenvoudig en toegankelijk zijn voor alle betrokkenen, zonder bureaucratische drempels.
- De nadruk moet liggen op preventie en het benutten van bestaande netwerken. Niet alle signalen hoeven direct door professionals te worden opgepakt; in veel gevallen kan een vrijwilliger, buur of sleutelfiguur al ondersteuning bieden.
- Er is aandacht nodig voor taal en framing: termen zoals "hulpvraag" of "doorverwijzing" kunnen stigmatiserend werken. Het project richt zich op kansen en preventieve acties.
- Als een signaal breder opgepakt dient te worden of niet alleen met preventie verholpen kan worden dan kan een signaal over een inwoner doorgegeven worden aan het programma rondom de toegang, en een collectief ofwel breder signaal aan het project *keten aanpak* horend bij ambitie 1.
- Wanneer signalen uit de wijk vragen om een bredere informatievoorziening of er bijvoorbeeld vragen zijn over opvoeding, financiën of gezondheid, kan deze input worden gebruikt om gerichte informatie en ondersteuning te ontwikkelen via 'De Wegwijzer van de Kop' (project 3). Dit kan bijvoorbeeld door het aanbieden van gerichte voorlichting, webinars of praktische informatiepakketten.
- Om effectief te kunnen handelen is het belangrijk onderscheid te maken tussen individuele signalen (gericht op één persoon of gezin) en collectieve signalen (ontwikkelingen in een wijk of buurt). Met dit project wordt een nieuwe, wijkgerichte signaleringsstructuur ontwikkeld. Afhankelijk van het type signaal kan deze structuur zelfstandig functioneren of juist aansluiten bij bestaande routes, zoals de toegang, de ketenaanpak of De Wegwijzer van De Kop.

Benodigde kennis en kunde

Voor de uitvoering van dit project is kennis en kunde van de volgende partijen nodig: gemeenten (consulenten, OOV, Beleid), welzijnsorganisaties, kinderopvang, scholen, sportverenigingen, dorpsraden, buurtinitiatieven, zorgaanbieders, politie, jongerenwerk, vrijwilligersnetwerken en sleutelfiguren uit de wijk/woonkern.

Tijdspad

Voor het uitvoeren van de stappen wordt uitgegaan van de volgende doorlooptijden. In de praktijk geldt dat deze stappen ook gelijktijdig kunnen lopen.

Stap	Tijdsinvestering
1. Inventarisatie bestaande signaleringsstructuren	2 maanden
2. Ontwikkelen signaleringsaanpak	1 maand

Stap	Tijdsinvestering
3. Opstarten pilot	6 maanden
4. Evaluatie	2 maanden
5. Het opstellen van een implementatieplan	3 maanden
6. Besluitvorming	2 maanden
7. Implementatie	9 maanden

Project 3c: De Wegwijzer van de Kop

Aanleiding

Inwoners hebben vaak vragen over activiteiten, voorzieningen en initiatieven in hun wijk of woonkern. Denk aan vragen over gezondheid, welzijn, opvoeding, financiën of sociale activiteiten. De juiste informatie vinden is echter niet altijd eenvoudig. Informatie is versnipperd, niet altijd actueel en sluit soms onvoldoende aan op de behoeften van inwoners. Dit kan ertoe leiden dat inwoners pas in een later stadium de juiste mogelijkheden ontdekken of kansen missen om preventief actie te ondernemen.

Ook voor vrijwilligers en professionals is het soms lastig om een volledig beeld te hebben van beschikbare voorzieningen en initiatieven. Hierdoor worden inwoners niet altijd direct gewezen op laagdrempelige, preventieve mogelijkheden binnen hun eigen wijk of woonkern. Er is daarnaast behoefte aan een verschuiving van focus op individuele problemen naar een meer preventievere benadering.

Doel

Het doel van De Wegwijzer van de Kop ³ is om inwoners in hun eigen wijk/woonkern, laagdrempelig toegang te geven tot informatie over beschikbare initiatieven, activiteiten en voorzieningen in hun directe omgeving.

De Wegwijzer brengt informatie overzichtelijk samen en maakt deze toegankelijk voor een breed publiek. Dit kan zowel digitaal als fysiek zijn, zodat inwoners op verschillende manieren informatie kunnen vinden en delen. Ook vrijwilligers en professionals hebben via De Wegwijzer een duidelijker beeld van beschikbare initiatieven, waardoor zij inwoners beter kunnen wijzen op passende mogelijkheden.

Naast het bieden van informatie over individuele voorzieningen, faciliteert De Wegwijzer ook de toegang tot vrij toegankelijke, preventieve en collectieve activiteiten die bijdragen aan het versterken van beschermende factoren in wijken en buurten.

Dit project draagt bij aan het behalen van de doelstellingen die er rond het thema Preventie en vroegsignalering van ambitie 3 zijn vastgesteld.

Hiermee levert De Wegwijzer ook een bijdrage aan het versterken van de pedagogische basis in de wijk, in lijn met de regionale afspraak om de inzet van jeugdhulp waar mogelijk te verschuiven naar de basis en meer te investeren in preventie in plaats van curatie.

Stappenplan

Om het doel te bereiken worden de volgende stappen gezet:

1. Inventariseren informatiebehoeften van inwoners, vrijwilligers en professionals.
Inventarisatie van bestaande informatiekanalen en landelijke good practices. Analyse van de verzamelde informatie.

³ De Wegwijzer van de Kop kan worden aangepast naar De Wegwijzer van [naam van wijk/woonkern], zodat de benaming aansluit bij de lokale context.

2. Opstellen van een programma van eisen waaraan 'de wegwijzer' minimaal dient te voldoen: bepalen welke informatie beschikbaar moet zijn; vaststellen welke functionaliteiten nodig zijn voor een (digitaal)informatiekanaal. Uitwerken van hoe het beheer en de actualisatie van informatie wordt geborgd; inclusief mechanismen om signalen uit 'de kop in beeld' te vertalen naar nieuwe informatieproducten, zoals webinars, flyers of fysieke bijeenkomsten.
3. Ontwikkelen en testen van een digitaal en fysiek platform in een pilot: bouwen van een prototype dat zowel regionaal als lokaal bruikbaar is; opzetten van een testomgeving waarin inwoners en professionals feedback kunnen geven; beoordelen welke ondersteunende communicatiemiddelen nodig zijn.
4. Evaluatie van de pilot en optimalisatie van 'de wegwijzer': verzamelen van gebruikerservaringen; analyseren welke aanpassingen nodig zijn voor brede implementatie; opstellen van een strategie voor regionale en lokale uitrol.
5. Het opstellen van een implementatieplan.
6. Besluitvorming vanuit de regiogemeenten over de wegwijzer.
7. Implementatie: Het uitrollen van de wegwijzer over de regio.

Aandachtspunten

- De wegwijzer moet aansluiten op bestaande initiatieven en systemen om dubbeling te voorkomen.
- Er moet een duidelijke beheerstructuur worden ingericht, zodat informatie up-to-date blijft en eigenaarschap is geborgd.
- De wegwijzer moet gebruiksvriendelijk en toegankelijk zijn, met aandacht voor begrijpelijke taal en verschillende vormen van informatieaanbod (digitaal en fysiek).
- Een marketing- en communicatiecampagne is nodig om inwoners en professionals te informeren over het bestaan van De Wegwijzer en hoe deze gebruikt kan worden. Hierin is het van belang dat de verbinding wordt gezocht met andere communicatie gerelateerde projecten, zoals bijvoorbeeld 'jouw netwerk, jouw kracht'.
- De Wegwijzer van de Kop kan inspelen op signalen uit het project 'de Kop in Beeld' (project 2) door bijvoorbeeld webinars te organiseren, thematische informatiepakketten te verstrekken of door het uitbreiden van de beschikbare bronnen binnen De Wegwijzer.
- Er dient een goede koppeling te worden gemaakt met regionale initiatieven vanuit NHN Gezond, met name binnen thema 7: preventie en positieve gezondheid. Hierbij kan aansluiting worden gezocht bij de opzet van de positieve gezondheidsacademie.

Benodigde kennis en kunde

Voor de uitvoering van dit project is het wenselijk dat de volgende partners worden betrokken: gemeenten, de gezondheidspartners, welzijnsorganisaties, bibliotheken, sociale ondernemers, onderwijsinstellingen, buurtinitiatieven en vrijwilligersorganisaties. Daarnaast is het van meerwaarde om verbinding te leggen met landelijke kennisinstituten en landelijke beschikbare informatie- en preventieprogramma's.

Tijdspad

Voor het uitvoeren van de stappen wordt uitgegaan van de volgende doorlooptijden. Het betreft hier een inschatting. In de praktijk geldt dat deze stappen ook gelijktijdig kunnen lopen.

Stap	Doorlooptijd
1. Inventariseren informatiebehoefte en bestaande kanalen	3 maanden
2. Opstellen van een programma van eisen waaraan de wegwijzer minimaal dien te voldoen	1 maand
3. Ontwikkelen en testen digitaal en fysiek platform	4 maanden
4. Evaluatie van pilot	2 maanden

Stap	Doorlooptijd
5. Opstellen van een implementatieplan	2 maanden
6. Besluitvorming	2 maanden
7. Implementatie	9 maanden

5. Maatschappelijke impact (meten is weten)

Iedere dag spannen talloze mensen die actief zijn in het Sociaal Domein van de Kop van Noord-Holland zich in voor het welbevinden van anderen. Soms gericht op het verschaffen van informatie die ertoe bijdraagt dat mensen zich optimaal kunnen ontwikkelen, soms gaat het om intensieve ondersteuning en zorg.

We willen dat inwoners de best mogelijk preventie, ondersteuning en zorg krijgen. Tegelijkertijd zijn tijd, geld en mensen niet onbeperkt beschikbaar. Daarom stellen we onszelf de vragen: "Doen we het goed?" En "Doen we het goede?" Om op deze vragen antwoord te kunnen geven gaan we op twee manieren 'meten':

1. Doelmatigheid: cijfers en prestaties

Bij doelmatigheid kijken we naar de cijfermatige meetbaarheid. We maken daarbij niet alleen gebruik van data uit systemen van de gemeenten zelf, maar ook bijvoorbeeld van het CBS. Het gaat bij de doelmatigheid onder andere over middelen en geleverde diensten. We gaan in partnerschap prestatie indicatoren opstellen. Vervolgens gaan we data verzamelen die iets zeggen of we een gesteld doel behaald hebben of niet. Op basis van de verzamelde data kunnen we kiezen of we op eenzelfde weg verder willen gaan of dat we onze aanpak aanpassen.

Als het gaat om het realiseren van de ambities van de Regiovisie Sociaal Domein, zullen we gebruik maken van data die op regio/gemeente niveau beschikbaar zijn. Als de data uit deze bronnen niet specifiek genoeg zijn, zullen we data op programma/project/pilot niveau verzamelen. Of en hoe dat gebeurt, leggen we vast in de projectplannen.

2. Social Impact: ervaren inwoners een verandering?

Daar waar het bij doelmatigheid gaat over cijfers, gaat het bij social impact om verhalen van inwoners, over het al dan niet ervaren van een verandering. Merken zij verschil? Voelen zij zich beter geholpen of ondersteund?

Of de verandering die zij ervaren één op één de verdienste is van een project valt vaak niet te zeggen. Vele variabelen spelen hierbij een rol. Ook variabelen die niets met een project te maken hebben.

Bij het meten van de impact gaat het niet alleen om de verhalen van de inwoners en de veranderingen die zij ervaren, maar ook om het ophalen van de verhalen bij vrijwilligers en professionals.

De data die we gaan verzamelen bij inwoners, vrijwilligers en professionals gebruiken we vervolgens om onze plannen te verbeteren. Zo geven we samen vorm aan de leercyclus.

Bij het meten van de social impact werken de regiogemeenten nauw samen met onderzoekers en studenten van de opleiding Social Work van Hogeschool Inholland.

Bij het zichtbaar maken van de de social impact doen we drie dingen:

I. *Inwonersenquête:*

Om de impact van de Regiovisie Sociaal Domein Kop van Noord-Holland zichtbaar te maken hebben we per ambitie en de daaronder vallende thema's, doelstellingen geformuleerd. Vervolgens hebben we een lijst met vragen opgesteld. Deze vragen aan inwoners geven ons een beeld of onze inwoners een verandering hebben ervaren rond deze thema's. Jaarlijks zullen we de vragenlijst bij 1000 inwoners van de Kop van Noord-Holland afnemen.

II. *Focusgroepen met professionals en vrijwilligers:*

We verzamelen ervaringen van professionals en vrijwilligers over de effectiviteit van de programma's. Dit doen we eens per jaar in iedere gemeente van de regio.

III. *De Impact Tool Sociaal Domein en de impactbijeenkomsten*

De inwonersenquête en de focusgroepen vormen samen de 'Impact Tool Sociaal Domein KvNH'. Tijdens de, per programma, te organiseren impactbijeenkomst, worden de verzamelde data geïnterpreteerd: Wat betekenen de cijfers? Welke ontwikkelingen zien we? Wat werkt en wat kan beter?

Deelnemers aan de Impactbijeenkomsten zijn de Sociaal Domein partners en onderzoekers van Hogeschool Inholland, die na afloop een rapportage met bevindingen en aanbevelingen opstellen.

De leercyclus

De eerste meting zal plaats vinden in het najaar van 2025 en dient als nulmeting. Daarna herhalen we de cyclus jaarlijks. Deze werkwijze zorgt ervoor dat we continu leren, verbeteren en de impact van de programma's vergroten.

Activiteit	Wanneer	Uitvoering
Afnemen vragenlijst (>1000 inwoners)	Q3	Studenten, onderzoekers, professionals/vrijwilligers
Focusgroepen met professionals	Begin Q4	Onderzoekers Inholland
Data-analyse	Eind Q4	Onderzoekers Inholland
Impact leerbijeenkomst	Begin Q1	Sociaal Domein partners, onderzoekers
Rapportage impact en geleerde lessen	Begin Q1	Onderzoekers Inholland

6. De programma-/projectorganisatie

Het Programmaplan van de Regiovisie bevat negen programma's. Ieder programma bevat meerdere projecten. De samenhang tussen alle programma's en de projecten is groot en dus is een heldere programma-/projectstructuur nodig.

De kracht van de Regiovisie zit niet alleen in de inhoud van de programma's, maar ook in de wijze waarop de Regiovisie en deze inhoudelijke plannen tot stand zijn gekomen. De Regiovisie, de ambities en de programma's fungeren als vliegwiel voor het partnerschap dat we met elkaar vormgeven.

Bij dit partnerschap pakken we de uitdagingen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid op. Binnen het partnerschap onderscheiden we verschillende rollen. De structuur van de programma-/projectorganisatie biedt duidelijkheid over de verschillende rollen, het eigenaarschap, de afstemming, besluitvorming en communicatie. We borgen hiermee de samenwerking, versnellen de uitvoering en vergroten de impact voor inwoners.

Binnen de projectorganisatie gelden een aantal belangrijke uitgangspunten:

- We ervaren een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de ambities van de Regiovisie;
- De projectorganisatie sluit zoveel mogelijk aan bij bestaande overlegstructuren;
- Taken en verantwoordelijkheden zijn helder belegd en er is sprake van effectieve en efficiënte besluitvorming;
- Voortgang, keuzes en resultaten worden periodiek en transparant gedeeld met alle betrokkenen (alle Sociaal Domein partners en gemeenten);
- We zijn alert op nieuwe ontwikkelingen in de regio en daarbuiten en spelen daar waar mogelijk op in;
- De projectorganisatie is ondersteunend en faciliterend aan de programma's.

Structuur

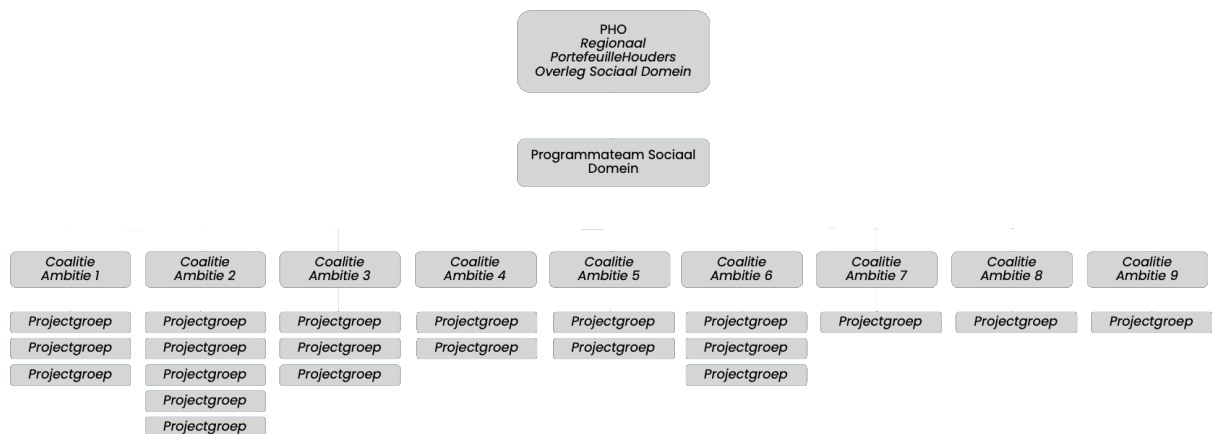
De uitvoering van de programma's is georganiseerd binnen de structuur van de Regiovisie. De ambities uit de Regiovisie zijn verdeeld over de wethouders die deel uitmaken van het regionaal portefeuillehouders overleg Sociaal Domein. Iedere wethouder is daarmee de 'eigenaar' van tenminste één ambitie. Voor iedere ambitie is één programma opgesteld. Aan ieder programma is een programmamanager gekoppeld. De programmamanagers vormen samen met de opgave manager 'het Programmateam Sociaal Domein'. Deze samenwerking tussen de opgavemanager en de programmamanagers in het Programmateam Sociaal Domein is een regionale samenwerking binnen de KOP4.

Voor iedere ambitie (programma) is een coalitie gevormd. Iedere coalitie bestaat uit verschillende personen die werkzaam zijn bij de gemeenten en/of maatschappelijke organisaties met kennis, kunde en ervaring rondom één specifieke ambitie. De programmamanager is de voorzitter van de coalitie. De coalitie treedt op als klankbordgroep voor de projectgroepen.

Per ambitie is een aantal projecten benoemd. Op dit moment voorzien we dat we aan de slag willen met achttien projecten (niet allemaal tegelijk, zie planning). Per project verschilt het wat er nodig is voor de uitvoering. Voor projecten met meerdere organisaties is het denkbaar dat er voor de uitvoering een projectgroep wordt gevormd, maar mogelijk is dit niet voor elk project nodig. Naar verwachting vraagt de uitvoering van ambitie 1, 2, 3 en 6 om meerdere verschillende projectgroepen (meer dan twee). De projectgroep stelt per project een concreet projectplan op met acties, resultaten en een begroting, alvorens aan de slag gaan met de uitvoering.

De programmamanager houdt het integrale toezicht op de projecten die er in het kader van haar programma worden uitgevoerd. De samenstelling van de projectgroepen verschilt per project. Soms zal een projectgroep alleen uit ambtenaren bestaan en soms wordt een projectgroep gevormd door vrijwilligers en professionals van verschillende Sociaal Domein partners. Ook wordt per project beoordeeld of aanvullende inzet nodig is (bijvoorbeeld in de vorm van een projectleider of aanvullende expertise).

Onderstaande figuur is een visuele weergave van de verwachte structuur en projectgroepen per ambitie.

Eens per jaar zal een brede bijeenkomst worden georganiseerd voor alle betrokkenen (vrijwilligers, professionals en bestuurders). Deze bijeenkomst wordt georganiseerd met als doel:

- Betrokkenen met elkaar in verbinding te brengen;
- De voortgang te delen, signalen op te halen en successen te vieren;
- De gezamenlijke uitvoeringskracht te versterken;
- Uitkomsten van impactbijeenkomsten te delen (zie hoofdstuk 5).

Begin 2026 wordt geëvalueerd of de projectorganisatie passend is of dat aanpassingen gewenst zijn.

7. Meerjarenplanning

De uitvoering van de negen programma's binnen de Regiovisie Sociaal Domein vormen een omvangrijke en complexe opgave. Niet alle projecten kunnen tegelijk starten. Daarom is er een samenhangende meerjarenplanning opgesteld, waarbij rekening is gehouden met onderlinge afhankelijkheden, beschikbare capaciteit en middelen en de uitvoerbaarheid per stap.

Per programma is een realistische volgorde van starten vastgesteld, afgestemd op de bredere regionale planning. Daarbij is bewust gekozen voor een gefaseerde aanpak die ruimte laat voor leren, bijsturen en het benutten van kansen. Urgente vraagstukken en projecten die snel kunnen starten, hebben voorrang gekregen. Andere projecten starten later, bijvoorbeeld vanwege noodzakelijke voorbereiding, samenwerking of randvoorwaarden die eerst op orde moeten zijn.

De planning van de projecten is als bijlage aan dit programmaplan toegevoegd. De in de planning genoemde startdata zijn richtinggevend en onder andere afhankelijk van de voortgang van andere projecten, beleidsontwikkelingen of externe factoren.

8. Middelen

De uitvoering van de Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029 vraagt, naast bestuurlijke en inhoudelijke afstemming, ook om een realistische inschatting van de benodigde inzet en middelen. Hoewel de ambities breed worden gedragen en het programma voortbouwt op bestaande kracht in de regio, geldt dat de uitvoering van de projecten in de praktijk om tijd, capaciteit en financiële middelen vraagt.

De benodigde inzet verschilt per project en is afhankelijk van een aantal factoren. Denk hierbij aan de omvang van het project, de complexiteit, de mate waarin aanvullende expertise of procesondersteuning nodig is en of een project aansluit bij bestaand beleid en reeds lopende activiteiten binnen het Sociaal Domein. In sommige gevallen kunnen de werkzaamheden binnen de bestaande capaciteit van ambtenaren en Sociaal Domeinpartners worden uitgevoerd. Voor andere projecten is echter aanvullende inzet of financiering noodzakelijk.

In situaties waarin de uitvoering niet binnen de reguliere werkzaamheden kan worden opgevangen, is het van belang om tijdig aanvullende ondersteuning te organiseren. Dit kan variëren van een tijdelijke vergoeding voor extra ureninzet van ambtenaren of beleidsadviseurs, tot het aanstellen van een projectleider of projectondersteuner, of het vrijmaken van budget voor ontwikkelkosten, communicatiecampagnes of de uitvoering van pilots. Ook kan gedacht worden aan de inzet van extern advies of de inkoop van innovatieve oplossingen.

Als we door de ooghalen kijken naar de verschillende projecten binnen dit programma, is het denkbaar dat in ieder geval de volgende extra ondersteuning voor projecten noodzakelijk is.

Project	Benodigde ondersteuning (indicatief)
3a. Het Huis van De Kop	Projectleider benodigd voor de inventarisatie en het ontwikkelen van het concept normenkader; extra ondersteuning voor uitvoering van de pilot.
3b. De Kop in Beeld	Inzet van het programmateam voor de ontwikkeling van de signaleringsstructuur; budget voor uitvoering van de pilot vereist.
3c. De Wegwijzer van de Kop	Inzet programmateam voor specificaties; innovatie- en pilotbudget nodig voor ontwikkeling digitaal platform.

Bij het vaststellen van de Regiovisie voor het Sociaal Domein in de Kop van Noord-Holland, is afgesproken dat er vanuit de begroting van de vier gemeenten geen extra middelen beschikbaar worden gesteld. Wanneer aannemelijk kan worden gemaakt dat kosten die ten behoeve van een innovatie nodig zijn, op een andere plek leiden tot een kostenbesparing, kan wel met middelen worden geschoven. Wanneer toch extra middelen nodig zijn, zal hiervoor gebruik moeten worden gemaakt van subsidiemogelijkheden.

In ieder op te stellen projectplan zal worden aangegeven waar een eventuele kostenbesparing plaats zal vinden, of er extra middelen nodig zijn, en of, en zo ja waar, subsidie aangevraagd dient te worden.

Bij het opstellen van ieder projectplan zal afstemming plaatsvinden met partijen die een rol gaan spelen in de uitvoering. Voor de gemeenten betekent dit dat, naast afstemming met mensen in de uitvoering en beleid, bijvoorbeeld ook afstemming plaats zal vinden met managers en financials. Hier zal worden getoetst of de benodigde middelen (inzet en geld) ook beschikbaar zijn. Met betrekking tot de inzet van ambtelijke capaciteit zal steeds een

kwartaal voorafgaand aan de start van een project, aan de managers gevraagd worden of de benodigde capaciteit ook beschikbaar kan worden gesteld.

9. Randvoorwaarden en risico's

De uitvoering van de programma's vormen een grote uitdaging. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste randvoorwaarden en risico's beschreven die van invloed zijn op de uitvoering van de programma's. Per punt wordt een korte toelichting gegeven en is aangegeven hoe het risico kan worden gemanaged.

1. *Voldoende uitvoeringscapaciteit en expertise:*

De uitvoering van de programma's vraagt om inzet van zowel gemeentelijke medewerkers als van professionals van Sociaal Domein partners. De krapte op de arbeidsmarkt kan gevolgen hebben voor de doorlooptijd van een project en/of de kwaliteit van het op te leveren resultaat.

2. *Beschikbaarheid van het benodigde budget:*

Zoals omschreven in hoofdstuk 8 zijn middelen nodig voor het uitvoeren van de projecten. Het gaat daarbij vooral om de financiering van professionals. Zoals bij het vaststellen van de Regiovisie is afgesproken zal hiervoor geen beroep worden gedaan op extra middelen, maar zullen deze middelen gevonden moeten worden door aannemelijk te maken dat op andere onderdelen van het Sociaal Domein de uitgaven worden teruggedrongen, danwel door het vinden van additionele middelen (IZA en andere subsidies).

3. *Heldere afspraken over rollen en verantwoordelijkheden:*

Afspraken over de inrichting van de programma-/projectorganisatie staan vermeld in hoofdstuk 6.

4. *Ambtelijke betrokkenheid en bestuurlijk draagvlak:*

De slagkracht van de Regiovisie is afhankelijk van ambtelijk en bestuurlijk draagvlak en verankering van de wil om samen te werken. Dit vraagt actieve betrokkenheid van beleidsadviseurs, teamleiders, managers én bestuurders. Als het gaat om de gemeentelijke samenwerking dan wordt op dit moment hard gewerkt aan de doorontwikkeling van de samenwerking tussen de vier gemeenten in de Kop van Noord-Holland.

5. *Ruimte voor leren en ontwikkelen:*

De regio is in transitie. Dit vraagt om flexibiliteit, ruimte om te experimenteren en periodiek evalueren van wat werkt. Programma's moeten indien nodig kunnen worden bijgesteld in planning en uitvoering. In hoofdstuk 5 van dit plan is de leercyclus die we willen doorlopen weergegeven.

6. *Betrokkenheid van inwoners en inzet van ervaringskennis:*

In (vrijwel) alle programma's staat het belang van de inwoner voorop. Het is daarom dat inwoners en ervaringsdeskundigen niet alleen actief betrokken zijn geweest bij het opstellen van de Regiovisie en de programma's, maar ook actief betrokken zullen worden bij de projecten, zodat de uitvoering aansluit bij hun werkelijkheid. Dit vraagt om structurele participatie, toegankelijke communicatie en outreachende samenwerking. Middels de inwonersenquête die we jaarlijks bij 1000 inwoners gaan houden, toetsen we of we de beoogde veranderingen ook waarmaken (zie hoofdstuk 5).

7. *Samenhang met andere opgaven en doorontwikkelingen:*

De Regiovisie staat niet op zichzelf. Gemeenten en partners werken tegelijkertijd aan andere domeinoverstijgende of sectorale opgaven. Het is belangrijk dat er goede afstemming is met andere programma's en dat er wordt geïnvesteerd in de bredere (doorontwikkeling) van het zorglandschap. De programmamanagers monitoren de ontwikkelingen binnen en buiten de regio en dragen er zorg voor dat programma's op elkaar aansluiten.